REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 27-01-2025

Mødedato Mandag d. 27. januar 2025 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 20

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden..... 3
Afsluttende rapportering på projektet Plasthåndtering i Region Sjælland..... 6
Drøftelse af prioritering af udviklingsmidler til grøn omstilling 2025..... 12
Orientering om udmøntning til indsatsen Bæredygtig Arealanvendelse..... 17
Status på tilsyn i råstofgrave i 2024..... 21
Beslutning om Region Sjællands tilslutning til Hensigtserklæring - sammen om mindre råstofforbru 27
Godkendelse af arbejdsplan 2025..... 32
Beslutning om opfølgning på udvalgets studietur til Holland i maj 2024..... 36
Aktuelle sager..... 40
Næste møde..... 44
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 27. januar 2025..... 47

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2024-10180

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10180
Dok ID: 11936067

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Dagsordenen blev godkendt.

Udvalget blev orienteret om en aktuel sag vedr. en partshøring i en sag om tilladelse til grusgravning i forlængelse af punkt 6.

Det blev aftalt, at udvalget får en skriftlig orientering om regler for jordflytning og regionens rolle og myndighedsansvar ift. konkret pressesag om miljøanalyser.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag

.

Punkt 2: Afsluttende rapportering på projektet Plasthåndtering i Region Sjælland

EMN-2024-11477

Bilag

Formidlingsrapport_Plasthåndtering i Region Sjælland

Slutevaluering - Plastikhåndtering i Region Sjælland

2 (Åben) Afsluttende rapportering på projektet Plasthåndtering i Region Sjælland

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-11477
Dok ID: 11950161

Resumé

I budgetaftalen for 2020 blev det besluttet at afsætte 8 mio. kr. til at igangsætte et plastprojekt, der reducerer brugen, fremmer genanvendelsen af plastik og reducerer CO2-aftrykket i Region Sjælland som virksomhed. Plastprojektet er gennemført i samarbejde med RUC og Gate 21. Projektet har opnået betydelige resultater og skabt et stærkt fundament for fremtidige initiativer inden for plastreduktion og cirkulær økonomi. Med sagen gives en afsluttende rapportering om plastprojektet, som er afsluttet med udgangen af 2024. Sagen indledes af et kort oplæg af Cowi, som har evalueret projektet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede med budgetaftale 2020 at afsætte samlet 8 mio. kr. til projektet Plasthåndtering i Region Sjælland. Projektet havde til formål at reducere Region Sjællands CO2-aftryk ved at reducere brugen af plastik, anvise nye muligheder for genanvendelse, mere effektiv affaldssortering og foreslå alternative materialer. Plastprojektet løb fra den 1. januar 2020 til den 31. december 2024. Projektet har været administrativt forlænget med 1 år på grund af forsinkelser grundet Covid-19.

Det daværende Udvalg for Regional Udvikling blev orienteret om fremdriften i projektet den 18. juni 2020 og den 1. juni 2021. Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø blev senest orienteret om arbejdet i projektet den 6. februar 2023. I projektet samarbejdede administrationen (Regional Udvikling) med Gate21, RUC og sygehusene om blandt andet reduktion af plastforbrug, øget genanvendelse og nye innovative løsninger.

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø orienteres om arbejdet i projektet, der er afsluttet med udgangen af 2024.

Resultater

Projektet har opnået gode resultater i reduktion af klima- og miljøaftrykket, især gennem mindre plast- og engangsforbrug. Det er blevet demonstreret, at dette kan ske uden at kompromittere patient- og medarbejdersikkerheden. Projektet har desuden skabt viden om praktiske løsninger og deres bæredygtige implementering, der har bidraget signifikant til arbejdet med den grønne omstilling. Deltagerne i projektet har fundet projektets tilbud værdifulde og har taget flere af projektets løsninger i brug.

Vedlagt er en resultatrapport (bilag 1) samt slutevalueringsrapport udarbejdet af Cowi (bilag 2).

Udvalgte resultater af projektet:

1. Reduktion af engangsplastaffald:

- Operationsstuer: På Slagelse og Næstved Sygehus blev plastforbruget på operationsstuerne analyseret. Resultaterne viste store forskelle i plastforbruget mellem afdelingerne. Gynækologi-afdelingen brugte betydeligt mindre plast end de kirurgiske afdelinger. Der blev identificeret et stort potentiale for bedre sortering og genanvendelse, især af polypropylen (PP). Enkle ændringer i arbejdsrutiner og skift til genbrugelige produkter som stålbeholdere blev anbefalet.

- Slagelse Sygehus: Fem innovative løsninger blev testet for at reducere forbruget af engangsplastprodukter. Disse inkluderede vaskbare lagner og genbrugelige vådstiklagner. Resultaterne viste, at CO_2-udledningen blev reduceret med 33% ved at skifte til vaskbare lagner, og plastforbruget blev reduceret med op til 94% på visse produkter.

2. Implementering af plastreducerende løsninger:

- Holbæk og Slagelse Sygehus: Fire plastreducerende løsninger er implementeret på tværs af 12 afdelinger. Dette inkluderer udskiftning af engangslagner med vaskbare lagner og udfasning af lejepapir. De foreløbige resultater viser betydelige besparelser, herunder 544 kg mindre plast og en CO_2-besparelse på 2.399 kg.

3. Markedsdialog og Innovation:

- Markedsdialog: Region Sjælland, Gate 21 og RUC samlede offentlige og private aktører til en åben markedsdialog for at drøfte idéer til at reducere plastforbruget i sundhedssektoren. Dialogen fremhævede nødvendigheden af at udforske flere typer genbrugsløsninger og understregede, at arbejdet med at reducere plastforbruget også handler om kvalitet og effektivitet.

- Innovations Challenge: En challenge blev afholdt for at udvikle et bæredygtigt medicinbæger. Schoeller Plast A/S blev kåret som vinder for deres innovative og miljøvenlige løsning.

4. Genanvendelse og Affaldshåndtering:

- Sorteringsforsøg på Holbæk Sygehus: Et sorteringsforsøg reducerede plastandelen i restaffaldet fra 12% til 2% i vægt og fra 24% til 7% i volumen. 60% af den indsamlede plast blev genanvendt, hvilket resulterede i en CO_2-besparelse på 428,4 kg.

- Flamingo (EPS) Forsøg: På Holbæk Sygehus blev 110 kg flamingo indsamlet og genanvendt, hvilket svarer til en CO_2-besparelse på 638 kg.

- Nonwoven Engangstøj: På Slagelse Sygehus blev nonwoven engangstøj indsamlet og genanvendt i stedet for at blive brændt. Dette halverede CO_2-aftrykket sammenlignet med forbrænding.

5. Værdikædeanalyser:

- Analyser af Plastflows: NIRAS udarbejdede fem værdikædeanalyser for plastflows på hospitalerne. Analyserne identificerede plastmaterialer med større genanvendelsespotentiale og fremhævede behovet for renere plastfraktioner og bedre sorteringsløsninger.

Resultaterne viser, at projektet har opnået betydelige fremskridt i reduktionen af plastforbrug og forbedringen af genanvendelsesmulighederne på hospitalerne i Region Sjælland. De implementerede løsninger har ikke kun reduceret miljøpåvirkningen, men også skabt nye arbejdsgange, der er praktiske og realistiske for personalet at følge. Derudover er projektets resultater og erfaringer født direkte ind i Region Sjællands klimaplaner og målsætninger på affald, plast og cirkulær tilgang.

Læring og potentialer

Projektet har benyttet en effektiv og struktureret tilgang med tre hovedfaser: Awareness, Demonstration og Forankring. Denne metode har sikret grundig test og udvikling af innovative løsninger. Fremgangsmåden kan med fordel benyttes i fremtidige projekter.

En tæt, løbende dialog og fysisk tilstedeværelse har været afgørende for at tilpasse løsningerne til lokale behov. Dette har skabt engagement og sikret praktisk implementering.

Skalering af projektets løsninger:

For at opnå en varig indvirkning er det nødvendigt at udvikle en detaljeret plan for skalering af de succesfulde løsninger på tværs af regionens hospitaler. Dette inkluderer økonomiske, praktiske og organisatoriske faktorer. I forlængelse af projektet er der også potentiale for at arbejde på at skaffe eksterne midler til yderligere skalering og implementering af projektets strukturer og modeller. Dette tages med i udarbejdelsen af Region Sjællands kommende klimaplan.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag

1. Formidlingsrapport_Plasthåndtering i Region Sjælland (DokID: 11956631 - EMN-2024-11477)
2. Slutevaluering - Plastikhåndtering i Region Sjælland (DokID: 11956633 - EMN-2024-11477)

Punkt 3: Drøftelse af prioritering af udviklingsmidler til grøn omstilling 2025

EMN-2024-11017

3 (Åben) Drøftelse af prioritering af udviklingsmidler til grøn omstilling 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-11017
Dok ID: 11926428

Resumé

Region Sjælland har med de regionale udviklingsmidler spillet en vigtig rolle i udviklingen mod en mere klimarobust og bæredygtig region. I budgetaftalen 2025 er der afsat 4 mio. kr. til indsatser indenfor grøn omstilling i Region Sjællands geografi. Midlerne udmøntes af udvalget for Grøn omstilling, bæredygtighed og miljø. Udvalget bedes drøfte og komme med input til prioritering af midlerne. De endelige projektforslag præsenteres til endelig beslutning til udvalgsmødet i april.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter og prioriterer de foreslåede indsatsområder.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

I flere år har Region Sjælland medvirket til udviklingen mod en mere klimarobust og bæredygtig region ved at danne partnerskaber og samle aktører om grønne projekter i den sjællandske geografi. Med sundhedsreformen er 2025 det sidste år, hvor regionen har mulighed for at udmønte regionale udviklingsmidler til den grønne omstilling i geografien.

I november besluttede udvalget at støtte fire nye projekter:

- Børnenes Skove
- Grøn EnergiOmstilling
- EU-klimaprojektet LIFE ACT
- ClimateBlue

Derudover er der yderligere syv igangværende projekter, som udvalget tidligere har udmøntet midler til: Sjællands Klimaalliance, Circle Health, lavbundsprojektet Land 4 Climate, projektet Power Bio om udnyttelse af biomasseressourcer, Handlingspartnerskabet for Genbrug i byggeriet, Grøn Flextrafik og klimatilpasningsprojektet ClimatePol. Udvalget fik på mødet den 11. november 2024 en status på alle projekter.

I budgetaftalen 2025 er der afsat 4 mio. kr. til nye indsatser indenfor grøn omstilling i Region Sjællands geografi. På grund af sundhedsreformen anbefales det, at midlerne udmøntes tidligt i 2025. Administrationen foreslår, at midlerne udmøntes til én større indsats (3-3,5 mio. kr.), og at det resterende beløb går til medfinansiering af 1-2 mindre projekter.

På baggrund af udvalgets input fremlægger administrationen forslag til udmøntning af midlerne. Midlerne til nye indsatser forventes udmøntet på udvalgsmødet den 28. april 2025.

Forslag til fokus for kommende indsatser

Cirkulær økonomi – nedbringe plast – mindske forbrug af engangsartikler

Region Sjællands store plastprojekt, *Plasthåndtering i Region Sjælland*, blev afsluttet ved udgangen af 2024. Den afsluttende evaluering fremhæver, at projektet har leveret værdifulde erfaringer og indsigter, som kan guide fremtidige initiativer inden for plastreduktion og håndtering af engangsartikler på de store kliniske områder.

Projektet har især formået at sætte fokus på genanvendelse af plastaffald, og det er blevet en vigtig del af dagsordenen i Region Sjælland. Samtidig blev de første skridt taget mod at reducere plastforbruget på regionens sygehuse, hvor der fortsat er et betydeligt potentiale for yderligere reduktion.

Det videre arbejde kræver et tæt samarbejde med både videns-institutioner, markedsaktører, det kliniske personale og Indkøbsafdelingen for at udvikle bæredygtige løsninger. En fremtidig indsats kunne udvikles i partnerskab med Roskilde Universitet (RUC) og Gate 21, som også spillede en central rolle i det tidligere projekt. Dermed bygges der videre på de resultater, som allerede er skabt samtidig med, at yderligere potentialer udfoldes, udbredes og skaleres. Forventningen til et projekt er at kunne skabe innovative tiltag, der fremmer bæredygtig plastanvendelse i sundhedssektoren og regionen som helhed. Projektet vil ligeledes kunne støtte op om aktiviteter forbundet med Region Sjællands lead-rolle på affaldsområdet.

Støtteprogram til Grøn Omstilling i Sjællands Landdistrikter

Små landsbyer og yderkommuner på Sjælland og øerne bliver ofte overset, selvom de rummer et stort potentiale for at kombinere grøn omstilling med lokal udvikling. For mange små kommuner er det dog en udfordring at finde de nødvendige ressourcer til at søge støtte til bæredygtige projekter i lokalområderne.

Den foreslåede indsats sigter mod at etablere et støtteprogram, der målrettet fremmer grøn omstilling og styrker udviklingen i landdistrikterne. Programmet vil hjælpe små yderkommuner med at få adgang til EU-finansiering ved at tilbyde vejledning og støtte til udarbejdelse af ansøgninger om grønne projekter. Formålet er at gøre det muligt for landområderne at realisere bæredygtige initiativer og samtidig skabe vækst og udvikling lokalt.

Denne indsats vil sikre, at Sjællands landdistrikter får en central rolle i den grønne omstilling og bidrager til både miljømæssige og sociale forbedringer i regionen.

Grøn Mobilitet i Region Sjælland

Transportsektoren står for 31 % af Region Sjællands samlede CO_2-udledning i 2022, hvoraf vejtransport tegner sig for hele 90 %. Dette gør grøn mobilitet til en nøgleprioritet i regionens indsats for at reducere klimabelastningen og styrke bæredygtigheden.

Grøn mobilitet handler ikke kun om at sænke udledningen af drivhusgasser; det er også en indsats for bedre sundhed, renere luft og en højere livskvalitet for både nuværende og kommende generationer. Med denne indsats vil Region Sjælland, i samarbejde med de

sjællandske kommuner, kunne tage konkrete skridt for at gøre mobiliteten grønnere og mere bæredygtig.

En ny indsats om grøn mobilitet vil fx kunne indeholde nogle af disse elementer: regionale mobilitetsknudepunkter, grøn skolevej, cykelfremme, samkørsel mm.

Næste skridt

Administrationen anbefaler, at der arbejdes videre med ét af de tre indsatsområder. På baggrund af udvalgets drøftelse og prioritering, vil administrationen udarbejde et forslag til et større, konkret projekt samt fremlægge forslag til medfinansiering af 1-2 mindre projekter til udvalgets møde i april.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Udvalget ønsker, at indsatsen om cirkulær økonomi får 3,5 mio. kr. af midlerne. De resterende 0,5 mio. kr. holdes indtil videre tilbage med henblik på muligheden for at kunne medfinansiere eventuelt kommende projekter.
Et eventuelt restbeløb af midlerne vil efter sommeren blive prioriteret til indsatsen om cirkulær økonomi.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag
.

Punkt 4: Orientering om udmøntning til indsatsen Bæredygtig Arealanvendelse

EMN-2024-11515

Bilag

Projektresume - Bæredygtig arealanvendelse

4 (Åben) Orientering om udmøntning til indsatsen Bæredygtig Arealanvendelse

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-11515
Dok ID: 11952267

Resumé

Der orienteres om, at Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde har bevilget regionale udviklingsmidler til indsatsen "Bæredygtig arealanvendelse". Indsatsen har ophæng i den første handlingsplan for Region Sjællands Udviklingsstrategi 2024-2033.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling, kollektiv trafik og internationalt samarbejde har på deres udvalgsmøde den 21. januar 2025 bevilget 2,0 mio. kr. af de regionale udviklingsmidler for 2025 til projektet "Bæredygtig arealplanlægning".

<u>Bæredygtigt arealplanlægning</u>

Med regeringens politiske rammeaftale "Aftale om implementering af et Grønt Danmark" fra 18. november 2024 vil der komme store omlægninger i det danske landskab indenfor de næste 20 år.

Det betyder blandt andet rejsning af 230.000 hektar ny skov, kvælstofreduktioner på 13.780 tons, udtagning af 140.000 hektar kulstofrige lavbundsjorde inkl. randareale m.m.

Samlet set vil ca. 10 procent af Danmarks samlede areal omlægges til natur og skov frem mod 2045. I aftalen fremgår det, at nogle af disse indsatser også skal sikre drikkevandsbeskyttelse. Det er en udfordring at finde plads til de mange interesser og omlægninger, og derfor skal der dækkes flere behov på det samme areal.

Regionens projekt "Bæredygtig arealplanlægning" har til mål at udpege de områder i regionen, hvor der er synergi mellem sårbare drikkevandsområder og de nævnte arealomlægninger. Sådanne konkrete udpegninger er ikke lavet før, men er nødvendige, hvis arealomlægningen skal ske ud fra et helhedsorienteret perspektiv og med plads til de mange forskellige behov.

Projektets vil bidrage til at styrke prioriteringen af fremtidens arealer i Region Sjælland. Et uddybet projektresume er *vedlagt* som bilag.

I projektet undersøges bl.a. hvor det er mest hensigtsmæssigt at udtage landbrugsjord, udplantning af mere skov, beskyttelse af grundvand, etablering af vedvarende energiformer. Dette vil blive belyst på to niveauer:

1. Et lokalt niveau, hvor udpegede områder til arealfordelingen prioriteres og konkretiseres gennem dialog med de involverede aktører, bl.a. kommuner og vandforsyninger. Der arbejdes med hvordan multifunktionalitet og bedre arealudnyttelse kan tænkes ind i planprocesserne.
2. Et regionalt niveau, hvor en bedre arealudnyttelse for hele Region Sjælland vurderes op mod de planer og mål for arealanvendelsen, der er foreslået af bl.a. regeringen og klimarådet.

Indsatsen tager afsæt i den metode og det værktøj, Region Sjælland har været med til at udvikle i regi af Partnerskab for Bæredygtig Vandforsyning, og som blev igangsat i 2020. Værktøjet kortlægger arealernes potentialer ud fra naturgivne forhold og ved at koble disse med de forskellige interesser, bliver det muligt at opnå synergi og dække flere behov på samme areal. Projektet er forankret med Danske Vandværker som tilskudsmodtager.

Administrations vurdering

Det er administrationens vurdering, at projektet overordnet vil styrke den grønne dagsorden og konkret udpege potentialerne for de fremtidige arealanvendelser.

Økonomi
Udviklingsmidlerne er afsat i handlingsplanen for Region Sjællands Udviklingsstrategi 2024-2033.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag
1. Projektresume - Bæredygtig arealanvendelse (DokID: 11956731 - EMN-2024-11515)

Punkt 5: Status på tilsyn i råstofgrave i 2024

EMN-2021-00177

5 (Åben) Status på tilsyn i råstofgrave i 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2021-00177
Dok ID: 11952231

Resumé

Region Sjælland har i 2024 fortsat haft stort fokus på tilsyn i råstofgrave for at sikre at vilkår overholdes, og at indvindingen af råstoffer sker med mindst mulig gene for omgivelserne. Der er i 2024 udført 128 tilsyn, hvilket er højere end det målsatte. Tilsynene har ført til 25 håndhævelser. Generelt er der godt styr på forholdene i grusgravene, men i 2024 har Region Sjælland set flere overskridelser af gravegrænser og vil derfor i 2025 øge fokus på, at gravegrænser overholdes og markeres tydeligt og synligt.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø orienteres om antal tilsyn og håndhævelser i 2024.

Der er ved afslutningen af året 64 aktive råstofgrave i Region Sjælland med i alt 89 gældende gravetilladelser (en grav kan have flere tilladelser).

Region Sjælland prioriterer fortsat hyppige tilsyn i råstofgravene for at sikre, at vilkår i tilladelserne overholdes og omgivelserne påvirkes mindst muligt. I 2024 er der udført 128 tilsyn, hvilket er noget over det målsatte. Tilsynsfrekvensen fra de seneste fire år fastholdes med et årligt ordinært tilsyn i de store råstofgrave og hvert andet år i de mindre grave.

I de 14 råstofgrave, der modtager jord udefra (§ 52-dispensationer) udføres mindst et årligt tilsyn, målrettet forholdene efter jordforureningsloven.

Tilsynstype	Mål for 2024	Udført i 2024	Tilsyn i 2023	Tilsyn i 2022	Mål for tilsyns-hyppighed
Ordinære tilsyn i store råstofgrave	8	9	8	8	Hvert år
Ordinære tilsyn i mindre råstofgrave	38	44	39	33	Hvert 2. år
Ekstraordinære tilsyn: - opfordret/uopfordret: - grave med særlig fokus:	50	59	67 0	52 6	Efter behov
§ 52 tilsyn	14	16	14	18	Årligt samt efter behov
I alt	**Ca. 110**	**128**	**128**	**117**	

Behovet for tilsyn vurderes løbende, og antallet kan derfor variere i forhold til de anslåede mål fra år til år.

Hvad betyder og indeholder de enkelte tilsynstyper?

Ordinære tilsyn:

Råstofgrave større end 50 ha, eller med en årlig indvinding større end 250.000 m3, får minimum et årligt ordinært tilsyn. For de mindre råstofgrave er tilsynsfrekvensen hvert andet år. Et ordinært tilsyn er oftest anmeldt, men kan også være uanmeldt.

Et ordinært tilsyn omfatter hele råstofgraven og alle vilkår i tilladelsen, og kaldes et fuldt tilsyn. De centrale forhold er overholdelse af driftstider og gravegrænser, støj og støv, indvindingsmængde og løbende efterbehandling. Helt centralt er kontrol for spild omkring tanke og driftsanlæg og korrekt oplag og tankning af olieprodukter. Ved tilsynet har indvinder mulighed for at afklare tvivlsspørgsmål f.eks. omkring aktuelle eller fremtidige ansøgninger og tilladelsens vilkår for drift og efterbehandling.

Ekstraordinære tilsyn:

De ekstraordinære tilsyn har normalt ikke fuldt omfang og kan have forskellige karakter. De kan være baseret på henvendelser fra borger eller andre, de kan vedrøre aktuelle forhold som støv, støj, spild eller andet, men kan også være planlagte, anmeldte og målrettet konkrete situationer ved ansøgning eller efterbehandling. De ekstraordinære tilsyn rummer også feltbesigtigelser ifm. VVM-screening.

Hvad har tilsynene medført – håndhævelser og andet

Overordnet sikrer tilsynene kontrol med overholdelsen af tilladelsernes vilkår og giver god dialog med indvinderne. Det betyder også, at borgerne ved, at der bliver reageret på de forhold, der betyder noget for dem og den virkelighed, de oplever.

Regionens tilsyn har i 2024 givet anledning til 25 håndhævelser af forskellig karakter. Der er givet to påbud ved overtrædelse af gravegrænser, ét ved placering af grusgravsmaterialer udenfor graveareal, ét ved ulovlig tilkørsel af mindre jordparti til en tidligere grusgrav og to ved konstateret affald i aktive grusgrave. Der er givet 11 indskærpelser, ét vedr. kontrol med tilkørt jord i tidligere grusgrav med § 52 dispensation. Øvrige indskærpelser angår rod og affald i råstofgrave, spild ved tankanlæg, sikring ved tankning og oliespild ved maskiner. 8 henstillinger er givet for forhold som dårlig markering af gravegrænser, overskridelse af driftstider, gravning tæt på skel med risiko for skred, retablering af mindre skred ved skel samt mindre oliespild. Der laves tilsyn, som følger op på håndhævelser og sikrer, at alle håndhævelser efterkommes.

Da Region Sjælland i året har set flere overskridelser af gravegrænser, vil der fremover være øget fokus på at gravegrænser overholdes og markeres synligt, ligesom der arbejdes med elektronisk overvågning via satellit

En del af årets ekstraordinære tilsyn handler om efterbehandling af råstofgrave. Efterbehandlingsplaner er retningsgivende og skal følges, men der kan løbende opstå nye ønsker fra indvinderne af hensyn til lodsejeres eller naboers interesser, naturindhold, sikkerhed eller andet.

Efterbehandlingen udføres løbende og vurderes af regionen. Inden en grav er færdiggravet, og tilladelserne formelt kan afsluttes skal den endelige efterbehandling godkendes af regionen. I 2024 er indvinding og efterbehandling afsluttet i 10 råstofgrave.

<u>VVM-screening og undersøgelser</u>

Ud af de 59 ekstraordinære tilsyn er 17 udført som naturbesigtigelser og feltundersøgelse af lokaliteter, hvor der er ansøgt om indvindingstilladelse.

Feltundersøgelserne skal bidrage til regionens VVM-screening og screening efter habitatbekendtgørelsen af projektet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har skærpet sin praksis på området. Den ændrede vægtning af naturvurderinger, og de omfattende hensyn, der kræves til bilag IV-arter, medfører, at Region Sjælland har skærpet fokus på området. Som udgangspunkt udføres tre besigtigelser på ansøgte arealer, medmindre det vurderes, at færre besigtigelser er nok. Vurderingen af naturindhold, og særligt habitatets egnethed og tilstedeværelse af bilag IV-arter, er centralt i regionens VVM-screening. Feltsæsonen er typisk i og forud for yngletiden i forår og forsommer, dvs. april-juni. Region Sjælland opfordrer til, at råstofansøgninger indsendes i god tid inden feltsæsonen, så besigtigelser kan udføres på det rigtige tidspunkt og forsinkelser i sagsbehandlingen undgås.

<u>§52</u>

I 14 grusgrave, nuværende og tidligere, er der dispensation til modtagelse af ren jord. Jorden skal forundersøges inden modtagelse i graven og stikprøveanalyseres efter modtagelse i graven. Modtagerne følger en instruks for egenkontrol og stikprøver. Alle jordlæs, der ved ankomsten ikke opfylder vilkår for forhåndsgodkendelse, skal afvises. Afvises jorden, skal den anvisende kommune orienteres med henblik på alternativ anvisning af den afviste jord. I tvivlstilfælde vil modtager kontakte regionen for vurdering af jordpartier inden modtagelse i graven.

Regionens tilsyn omfatter stikprøvekontrol af analyserapporter for modtaget jord. Ingen tilsyn i 2024 har givet anledning til anmærkninger i forhold til modtaget jord, men I et tilfælde har

egenkontrollen været mangelfuld, og vilkårene er indskærpet for jordmodtageren, og der rettes op på manglen.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Orienteringen blev taget til efterretning.

Administrationen orienterede om Jordforureningslovens §52.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag
.

Punkt 6: Beslutning om Region Sjællands tilslutning til Hensigtserklæring - sammen om mindre råstofforbrug

EMN-2025-00519

Bilag

Hensigtserklæring - Sammen om mindre råstofforbrug

6 (Åben) Beslutning om Region Sjællands tilslutning til Hensigtserklæring - sammen om mindre råstofforbrug

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2025-00519
Dok ID: 11977972

Resumé

I sagen anbefaler administrationen, at Region Sjælland underskriver "Hensigtserklæring - sammen om mindre råstofforbrug". Erklæringen er delresultat af Region Sjællands projekt "Sammen om mindre råstofforbrug" og udarbejdet af flere relevante parter indenfor bygge-anlægssektoren. Ved tilslutning opnår Region Sjælland sammenhæng mellem plan- og myndighedsarbejdet og arbejdet i regionens egne projekter med at begrænse forbrug og anvendelse af råstoffer. Samtidig fremmes genanvendelse, brug af ikke jomfruelige råstoffer, og der sendes tydelige signaler om regionens arbejde.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Region Sjælland tilslutter sig "Hensigtserklæring - sammen om mindre råstofforbrug".

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Som opfølgning på Region Sjællands målsætning i Råstofplan 2020 om, at 20 procent af regionens råstofforbrug i 2032 skal komme fra sekundære råstoffer, såsom genanvendte byggematerialer og overskudsjord, har Region Sjælland haft et regionalt udviklingsprojekt med navnet "Sammen om mindre råstofforbrug". Projektet er godkendt i Udvalget for Regional Udvikling på udvalgsmødet den 30. november 2021. Projektet er afsluttet primo 2024.

Projektet har haft flere gode resultater. Et delresultat er en hensigtserklæring om at mindske råstofforbruget i byggeri og anlæg. Her har flere helt centrale parter bidraget til udarbejdelsen, og administrationen anbefaler, at Region Sjælland politisk tilslutter sig hensigtserklæringen.

<u>Hvordan hensigtserklæringen forpligter</u>

Strategisk forpligter parterne sig til at have fokus på et ressourceeffektivt og gennemskueligt råstofforbrug. Samtidig skal der sikres udvikling i redskaber, mål og forankring på tværs i sektorens værdikæder. Konkret i egne anlægs- og byggeprojekter igangsættes initiativer, der:

- Reducerer råstofmængden, der køres til og fra egne anlægspladser.
- Reducerer brugen af jomfruelige råstoffer ved i højere grad at anvende sekundære materialer som genanvendte byggematerialer og overskudsjord.
- Medvirker til, at overskydende råstoffer bruges i andre bygherrers projekter.

- Medvirker til, at råstofferne transporteres så kort som muligt.

Se *vedlagte* ”Hensigtserklæring – sammen om mindre råstofforbrug”.

Hvem er med

Arbejdet med hensigtserklæringen er foretaget af partner i projektet, nemlig Center for Offentlig-Privat Innovation (CO-PI) i samarbejde med en række aktører, herunder blandt andet:

Vejdirektoratet, Banedanmark, flere forsyningsselskaber og kommuner. Parter som forventes at tilslutte sig hensigtserklæringen er blandt andet: Region Hovedstaden, Vejdirektoratet, Banedanmark, Energinet, By og Havn, HOFOR, Novafos, Holbæk Kommune, Roskilde Kommune, Københavns Kommune, Metroselskabet, Aarhus Vand og Klar Forsyning

Hvad får Region Sjælland ud af at tilslutte sig

Region Sjælland er myndighed for råstofområdet og ansvarlig for planlægning og tilladelse til at grave råstoffer i regionen. Her arbejder Region Sjælland systematisk med bæredygtighed og reduktion af råstofforbrug både ved genanvendelse og anvendelse af alternative materialer. Med underskrivelse af hensigtserklæringen understreges, at regionen også som virksomhed arbejder med at mindske råstofforbruget, minimere transporten og i dialog fremmer arbejdet i hele værdikæden.

Regionen kan mindske eget forbrug af jomfruelige råstoffer og i samarbejde med andre parter sikre, at erfaringerne spredes.

Som det fremgår af hensigtserklæringen, er der flere veje til at opnå et mindre råstofforbrug. I projektet er udviklet en guide - ”Guiden til mindre Råstofforbrug”. Guiden er målrettet aktører inden for anlægsbranchen, der står over for at skulle ændre praksis og indeholder en række redskaber til at sænke råstofforbruget. Guiden er et gennemarbejdet redskab, som Region Sjælland kan anvende ved fremtidige bygge- og anlægsprojekter.

Hensigtserklæringen vil understøtte Strategi for Bæredygtigt Byggeri i Region Sjælland, som fremlægges primo 2025 i Regionsrådet.

Hensigtserklæringen lanceres officielt af CO-PI ved et offentligt arrangement den 27. marts 2025 i Musicon, Roskilde. Her har Region Sjælland mulighed for at deltage.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Et enigt udvalg, med undtagelse af Lars Lindskov (C), anbefalede indstillingen.

Lars Lindskov (C) tager forbehold frem mod sagens behandling i Regionsrådet.

Udvalget fremhæver, at der er behov for en national råstof-strategi, som understøtter en bæredygtig indvinding af sand og grus samt mere genanvendelse af byggematerialer.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag

1. Hensigtserklæring - Sammen om mindre råstofforbrug (DokID: 11977869 - EMN-2025-00519)

Punkt 7: Godkendelse af arbejdsplan 2025

EMN-2024-10180

Bilag

Arbejdsplan 2025 udvalget for grøn omstilling bæredygtighed og miljø

7 (Åben) Godkendelse af arbejdsplan 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10180
Dok ID: 11978124

Resumé

Udkast til arbejdsplan for 2025 forelægges med henblik på godkendelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget godkender arbejdsplan for 2025.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalgets møder struktureres ud fra en arbejdsplan, der løbende tilpasses i dialog med udvalgets formandskab og efter ønsker fra udvalget.

Arbejdsplanen er struktureret med afsæt i udvalgets virkefelt, Regionsrådets strategi, budgetaftaler og tidligere drøftelser i udvalget. Øvrige relevante sager inden for udvalgets område vil blive tilføjet arbejdsplanen løbende.

Arbejdsplanen har en dynamisk karakter og vil løbende blive tilpasset.

Det er hertil væsentligt at bemærke, at sundhedsreformen – herunder forberedelsen af den kommende etablering af en samlet Region Østdanmark – vil skulle afspejles i en række af sagerne. Det vil kunne påvirke de planlagte processer for sagernes udarbejdelse.

I forhold til reformen bemærkes i øvrigt at:

- Drøftelser i udvalgene vil ske efter bestilling fra Forretningsudvalget
- Udvalgenes involvering i Budget 2026 vil blive fastlagt i forbindelse med budgetprocessen
- Proces for overlevering fra afgående til nyt Regionsråd vil blive fastlagt, når der er større klarhed over reform- og fusionsprocessen

Administrationen har med afsæt i drøftelser på Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljøs møde den 16. december 2024 udarbejdet et udkast til arbejdsplan for 2025. Udkast er *vedlagt*.

<u>Ekstraordinært møde om råstofplan</u>

I udkastet til arbejdsplan for 2025 fremgår et forslag om et ekstraordinært møde i maj 2025. Administrationen skønner, at der kan blive behov for et ekstraordinært møde i maj måned på grund af råstofplanens mange processer.

Hvis udvalget beslutter at afholde et ekstraordinært møde, vil administrationen i samarbejde med formandskabet komme med forslag til en konkret mødedato og tid.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Arbejdsplanen blev godkendt.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag
1. Arbejdsplan 2025 udvalget for grøn omstilling bæredygtighed og miljø (DokID: 11921156 - EMN-2024-04070)

Punkt 8: Beslutning om opfølgning på udvalgets studietur til Holland i maj 2024

EMN-2024-10180

Bilag

Administrationens oplæg på udvalgets møde 16 12 2024

8 (Åben) Beslutning om opfølgning på udvalgets studietur til Holland i maj 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10180
Dok ID: 11951262

Resumé

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø drøftede på udvalgsmødet den 16. december 2024 opfølgning på udvalgets studietur til Holland i maj 2024. Administrationen præsenterede to forslag til fagligt indhold på et kommende temamøde. Udvalget besluttede at fortsætte drøftelsen med henblik på at vælge mellem administrationens to forslag.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget træffer beslutning om opfølgning på studieturen til Holland.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø drøftede på udvalgsmødet den 16. december 2024 opfølgning på udvalgets studietur til Holland i maj 2024.

Drøftelsen tog udgangspunkt i *vedlagte* oplæg med administrationens to forslag til fagligt indhold på et kommende temamøde:

1. Genanvendelse og substitution af jomfruelige råstoffer.
2. Partnerskaber, samarbejde med borgerne.

Udvalget besluttede at fortsætte drøftelsen af administrationens oplæg på næste udvalgsmøde den 27. januar 2025 for her at træffe en beslutning om emne for temamødet.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Et flertal i udvalget ønsker, at administrationen arbejder videre på et temamøde om emnet ”genanvendelse og substitution af jomfruelige råstoffer”.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag

1. Administrationens oplæg på udvalgets møde 16 12 2024 (DokID: 11951298 - EMN-2024-10180)

Punkt 9: Aktuelle sager

EMN-2024-10180

Bilag

Region Sjællands Høringssvar af 20/12-24 til Forslag til Lejre Kommuneplan 2025

9 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10180
Dok ID: 11936346

Resumé
Administrationen orienterer om aktuelle sager inden for udvalgets område.

Indstilling
-

Sagsfremstilling
Orientering om høringssvar til kommuneplanlægning i Lejre Kommune

Lejre Kommune har sendt forslag til Kommuneplan 2025 i offentlig høring. Høringsmaterialet kan ses via dette link: Lejre Kommune

Administrationen har udarbejdet *vedlagte* høringssvar. Høringssvaret omhandler området for regional udvikling og grøn omstilling. Høringssvaret lægger op til, at Region Sjælland bidrager til flere af de kommunale temaer. Regionen bemærker i øvrigt, at regionen forudsætter, at Lejre Kommunes retningslinjer ikke er til hinder for en udnyttelse af råstofressourcen i overensstemmelse med råstofplanen.

Orientering om midler til jordforurening, der truer overfladevand

Miljø og Ligestillingsministeriet meldte den 20. december 2024, at regionerne får 54 mio. kr. i perioden 2025-2028 til jordforureninger, der udgør en risiko for overfladevand.

Ministeriet beder om en plan for mest mulig oprensning og gerne en samtænkning med planen for PFAS-midlerne. Midlerne er afsat i forbindelse med genbesøg af vandområdeplan 3.

Danske regioner har svaret, at en engangsbevilling på 54 mio.kr. over fire år er meget langt fra det, der er nødvendigt, for at løse opgaven. Og at det næppe vil være muligt at gennemføre oprensning for et sådant beløb.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning

Der blev orienteret om aktuelle sager.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag

1. Region Sjællands Høringssvar af 20/12-24 til Forslag til Lejre Kommuneplan 2025 (DokID: 11954272 - EMN-2020-32695)

Punkt 10: Næste møde

EMN-2024-10180

10 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10180
Dok ID: 11936357

Resumé
Næste møde i udvalget afholdes mandag den 3. marts kl. 15.00-18.00.

Indstilling
-

Sagsfremstilling
-

Økonomi
-

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Næste møde i udvalget afholdes mandag den 3. marts kl. 15.00-18.00.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag
.

Punkt 11: Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 27. januar 2025

EMN-2024-10180

11 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 27. januar 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10180
Dok ID: 11936374

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Jorun Bech	Medlem	(A)
Kenneth Nielsen	Medlem	(A)

Bilag

.